

Hírlevél

BEVEZETŐ

Kedves Olvasó!

A 2016. évi első negyedévi hírlevelünkben a már megszokott rovatokkal térünk vissza olvasóinkhoz.

Fókusz rovatunkban a márciusi Rácz Margit emlékkonferenciáról tudósítunk, amely a változó Európával foglalkozott, s amelyen munkatársak mondták el, hogyan vélekednek az Európai Unió jelenéről és jövőjéről. Ezt követően az intelligens városokkal kapcsolatos kutatásokról és a témában szervezett konferenciasorozatról tájékoztatunk.

Bemutatjuk annak a kutatásnak az eredményeit, amely feltárta a kormányzati centralizációs folyamatokat – a helyi önkormányzatok folyamatos pozícióvesztését –, és ismertetünk egy környezetpolitikával és területfejlesztéssel foglalkozó kiadványt. A kutatóközpont Agrárgazdaságtan és vidékfejlesztés kutatócsoportja is bemutatkozik. A tavaszi–nyári konferenciaszezonban számos kutatónk ad elő nemzetközi konferenciákon. Ezekre és saját szervezésű rendezvényeinkre hívjuk fel a figyelmet programajánló rovatunkban.

Kellemes olvasást kívánunk!

FÓKUSZBAN

Európa a változó világban

A Világgazdasági Intézet (VGI) 2016. március 7-én konferenciát rendezett *Rácz Margit emlékére*. Az előadók két kerekasztal-beszélgetés keretében – a rendezvény névadójának életművéhez, fő érdeklődési és kutatási területéhez kapcsolódva –

elsősorban az Európai Uniót érő aktuális kihívásokat – a migrációs válságot, az euróövezet és a közös monetáris politika működését, a regionális egyenlőtlenségek kérdését, az integráció mélységét, illetve az egyes régiók kereskedelmi kapcsolatait és tőkevonzó képességét – elemezték.

„Az EU – története során – mindig válságokon keresztül fejlődött és formálódott. A jelenlegi helyzet azonban a korábbiakhoz képest minőségileg más, mivel az Uniót létében fenyegető kihívások egyszerre túl sok területen jelentkeznek.” – hívta fel a figyelmet nyitó előadásában *Inotai András*, a VGI kutatóprofesszora. Korábban válság esetén a politikai vezetők három lehetőség közül választhattak: vagy mélyítik az integrációt, vagy visszabontják azt egy szabadkereskedelmi megállapodás szintjére, vagy radikális változások nélkül „átbukdácsolnak”

2016. II. évfolyam 1. szám

A tartalomból

Fókuszban Európa a változó világban	1
KRTK rendezvények Smart City sorozat	4
Kutatási beszámoló A kormányzati decentralizáció biztosítékai Magyarországon	6
Díjak, kitüntetések	7
Könyvismertetés	7
Bemutatkozik a KTI Agrárgazdaságtan és vidék- fejlesztés kutatócsoportja	8
Események	9
Válogatás friss publikációinkból	10
Programajánló	11

(muddling through) az aktuális problémákon. Mára ez a harmadik lehetőség megszűnni látszik, a nemzetállamok vagy sokkal szorosabbra fűzik együttműködésüket, vagy a jelenlegi integrációs keretek széthullnak. Egykor a szovjet fenyegetettség és a francia–német együttműködést célzó amerikai nyomásgyakorlás hatékonyan ösztönözte az egységesítést. Ezzel szemben mára felnőtt egy új generáció is, amelynek más élményanyag alakította az identitását. Az Uniónak ma számos más, nehezen azonosítható kihívással kell szembenéznie.

A belső kihívások közül Inotai elsőként a növekedés kérdéséről beszélt. Felhívta a figyelmet arra, hogy noha a kamatszint alacsony, és bőséges beruházási források állnak rendelkezésre, még sincs jelentős növekedés.

Véleménye szerint ez elsősorban a bizalomhiányra és az elosztási

politika gyengeségeire vezethető vissza. Rácz Margit egyik fő megállapítását idézve utalt arra a problémára is, hogy az EU-ban a szabadkereskedelmi övezet, a vámunió és a monetáris integráció megelőzte a politikai, különösen a költségvetési politikai integrációt. Ha ez fordítva történik, a ma jelentkező problémák kevésbé lennének súlyosak. Második belső kihívásként a brit tagság kérdését, az esetleges brit kilépést („brexit”) említette. Véleménye szerint az Egyesült Királyság gazdasága jelenleg nem annyira versenyképes, hogy az EU nélkül megállná a helyét, és ugyanígy az EU-nak is szüksége van a britekre. A harmadik belső kihívást a kutató a német–francia viszonyban látja, tekintve, hogy a két ország versenyképessége között folyamatosan nő a szakadék. Míg Németország nem kis részben a Hartz-reformoknak köszönhetően ma az EU legversenyképesebb állama, Franciaországban sem az intézményi hatékonyság, sem a különböző társadalmi csoportok közötti érdekharmonizáció nem működik megfelelően. Ehhez kapcsolódva az előadó rámutatott arra, hogy a populizmus előretörése és az egyes társadalmak rugalmatlansága szintén jelentős kihívás elé állítja Európa országait.

Ami a külső kihívásokat illeti, ezek legaktuálisabbika a menekültek tömeges beáramlása. „Figyelembe véve az afrikai kontinens robbanásszerű népességnövekedé-

sét, ez még csak a kezdet” – emelte ki Inotai András. Megítélése szerint a problémát a gyökereinél kellene kezelni, és a helyszínen fellépni, ez azonban megoldhatatlan dilemma elé állítja a döntéshozókat: sokszor ugyanis csak olyan rezsimek lennének képesek

szavatolni a stabilitást az érintett helyeken, amelyek berendezkedése ellentétes az európai

értékekkel.

A kerekasztal második hozzászólója, Balázs Péter, a CEU professzora, volt külügyminiszter előadása bevezetőjében felidézte Rácz Margit egyik emlékezetes kijelentését, amely szerint ha a Szovjetunió összeomolhatott – amit sokan elképzelhetetlennek tartottak –, akkor ugyanez megtörténhet az Európai Unióval is.

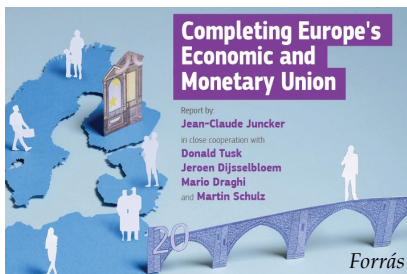
Az előadó véleménye szerint az EU hatékony működését intézményi és jogi szempontból több tényező is hátráltatja. Elsőként a csatlakozás, teljes jogú taggá válás feltételrendszerét említette. Az EU eddig minden esetben a „maximalista bővítés” modelljét alkalmazta, vagyis a tagságra aspiráló államoknak egyszerre kellett az alkalmassági, eljárási és értékrendbeli feltételeknek megfelelni. A csatlakozási tárgyalásokat – ahogy Magyarország esetében is – viszonylag gyorsan lefolytatták, erre az időszakra az országok igyekeztek minden szempontból alkalmasnak, megbízhatónak látszani a tagságra. Sok esetben kiderült azonban, hogy csatlakozásuk elszietett volt, a mögöttes politikai, értékrendbeli támogatás nem kellően stabil és tartós. Az ilyen országok esetében azonban az EU nem tud hatékonyan fellépni, és kikényszeríteni a közösségi vívmányok betartását, mivel kényszerítő eszközei gyengék. A „maximalista bővítés – minimalista kényszerítő erő” kettőse lehetővé teszi az egyes tagállamok játszmászerű problémakezelését, pávatáncát.

Következő probléma a tagállamok méretbeli egyenlőtlenségének túlkompenzálása. A tagállamok azonos politikai súllyal, egy szavazattal vesznek részt az Európai Tanács munkájában, és azonos feltételek mellett egyes országoknak többeltámogatások járnak. Az ezek hatékony felhasználásához szükséges szakpolitikai háttér azonban gyakran nem megfelelő, a

jogszabályi feltételek teljesítése akadozik, így végül a közvélemény indulata megalapozatlanul az EU ellen fordul a nemzetállami döntéshozók helyett, és megkérdőjelezi országuk EU-tagságának előnyeit. A politikai bizalom és akarat hiányából fakadnak a folyamatos hatásköri zavarok is. Az egyes döntési kompetenciákat a kormányzati elitek igyekeznek „eltolni” maguktól, így a hatáskörök devalválódnak, egyre alacsonyabb szintre kerülnek át, ami végül legitimitásukat is megkérdőjelezi. Emellett rossz az Európai Unió önkorrekciós képessége is, amelyért nagymértékben felelősek az egymással is rivalizáló országcsoportok, érdekcsoportok. A megfelelő intézményi és döntéshozatali korrekciók, a célok és eszközök helyes meghatározása elengedhetetlenek lesznek ahhoz, hogy a jelenlegi válságból az Európai Unió kilábaljon, és növelje versenyképességét.

Szíjártó Norbert, a Világ gazdasági Intézet fiatal kutatója az euróválság óta végrehajtott intézményi reformokat elemezte, kitért a monetáris integráció lehetséges jövőjére is. Rámutatott, hogy az integráció szintjeit leíró klasszikus csoportosítás – hogy az jobban illeszkedjen az EU mélyülő kapcsolatrendszeréhez – számos lépcsőfokkal kiegészíthető. Bemutatta az euróválság kezelése során létrehozott új intézményeket, és ismertette az Európai Gazdasági és Monetáris Unió megerősítésének megvalósítási tervét, a 2015. évi „öt elnök jelentését”.

Ferkelt Balázs, a Budapesti Gazdasági Egyetem docense a közös monetáris politika regionális fejlődésre gyakorolt hatásait mutatta be. Az euró bevezetésének körülményeit számos országban politikai döntések, nemritkán politikai nyomás alakította, ami később nehezítette a felzárkózást. Ehhez hozzájárulhatott még a konvergencia kritériumok megszegése, az egyes gazdaságok külső egyensúlyi helyzetének romlása, a gazdasági fejlődésbeli lemaradás. Az előadó arra a következtetésre jutott, hogy a közös monetáris politikai hozzájárulhat a regionális különbségek fokozódásához, de csökkentheti is azokat, amennyiben a kiegyenlítő mechanizmusok megfelelően működnek.

Palánkai Tibor, akadémikus az integráltság mértékének mérhetőségéről és az ehhez kapcsolódó módszertani kutatásairól beszélt. Megkülönböztetett egy reálintegrációs, illetve egy intézményi integrációs profilt. Globalizációs indexek alapján bemutatta, hogy milyen kvantitatív összehasonlító módszerek léteznek a gazdasági és intézményi összefonódások és függőségi kapcsolatok feltárására. A számítások alapján Kelet-Közép-Európa és benne Magyarország világviszonylatban is az egyik legintegráltabb területnek számít. Ez főként a külföldi közvetlen tőkebefektetéseknek (FDI) köszönhető. A régió és az egyik legfontosabb tőkekihelyező ország, Németország igen erősen függ kölcsönösen egymástól.

Éltető Andrea, a Világ gazdasági Intézet tudományos főmunkatársa a visegrádi, a balti és az ibériai régiót hasonlította össze exporttendenciáik alapján.

Az adatok szerint a kivitel szerepe – a GDP-hez viszonyítva – az EU-csatlakozás óta az összes vizsgált országban nőtt, a válságot követően pedig még inkább felértékelődött. Mindhárom régió meghatározó kereskedelmi partnere az Európai Unió. A visegrádi országok esetében a vizsgált periódusban nőtt az EU-ba irányuló kivitel, ezen belül is leginkább Németországba. A balti országok körében 2009 és 2012 közötti erősödő orosz kereskedelmi kapcsolat, 2012-t követően meggyengült. Az egész régió, és különösen Észtország, jelentős exportot bonyolít azonban Skandináviába. Litvánia kivitelének csak 55 százaléka irányul az EU-ba, a vizsgált országok között ez a legalacsonyabb arány. Az ibériai országok a gazdasági válságot követően új külső piacokat igyekeztek keresni, ugyanakkor az EU meghatározó kereskedelmi partnerük maradt, különösen a két magállam: Franciaország és Németország.

A kivitel sok esetben nem túl diverzifikált: egy-három volumenhordozó termékcsoport a jellemző. A visegrádi négyek például nagyon erősen specializálódtak a járművek, az elektronikai, az alkatrész- és a telekommunikációs termékek körére. Az utóbbi három évben kiemelt fontosságú lett a

közbülső termékek (hozzáadott értékek) kereskedelme. Az ezzel foglalkozó tanulmányokból kiderül, hogy a kelet-közép-európai országok erősen betagozódtak a globális termelési láncokba. Három visegrádi ország feldolgozóipari kivitelében különösen magas a külföldi (főleg német) hozzáadott érték. A

hazai hozzáadott érték aránya a termelés globalizálódásával az EU magországaiban is csökkent.

A részletes konferenciabeszámoló elolvasható a [VGI blogon](#). A beszámolót *Naszádos Zsófia*, a VGI kutatója készítette.

KRTK RENDEZVÉNYEK

Smart City rendezvénysorozat

„2050-re a világ teljes népességének 70%-a él majd városokban. A huszadik század fordulóján ez a szám még csak 13% volt. Ez azt jelenti, hogy minden évben New York lakosságának hétszeresével gyarapítjuk bolygónk városi népességét. .”

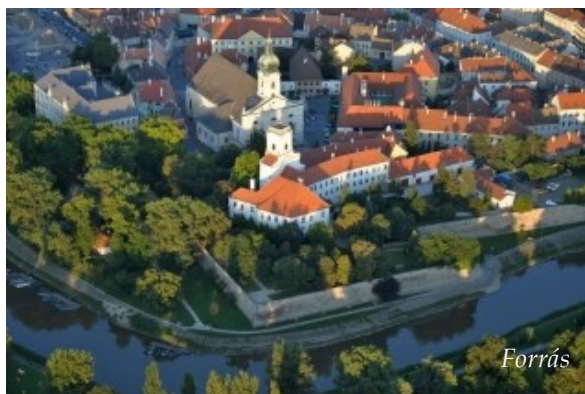
(MTA RKI – IBM:: *Smart Cities Tanulmány*, 2011.)

A Regionális Kutatások Intézetének Nyugat-magyarországi Osztálya (NYUTO) évek óta foglalkozik az intelligens városokkal (smart city) kapcsolatos kutatással. 2011-ben az IBM megbízásából tanulmányt készítettek *Smart Cities* címmel, amelyben a hazai nagyvárosok élhetőségét elemezték, és sikeres külföldi programokat mutattak be. Tavaly szeptemberben a közel húsz év után újraalakult Magyar Urbanisztikai Társaság Győr-Moson-Sopron megyei csoportjával közösen rendezvénysorozatot indítottak a témában azal a céllal, hogy szakmai-tudományos előadások keretében szólítsák meg a város és térsége tudományos, oktatási, önkormányzati, közszolgáltatási, tervezési és civil szereplőit. A fórum lehetőséget kívánt teremteni arra, hogy a különböző szakmák és érdekek képviselői megoszthassák gondolataikat, tisztázhassák a témában felmerülő fogalmakat, és rávilágíthassanak az egyes részelemek egymásra gyakorolt hatására, ezáltal segítve a város-és településfejlesztését.

Népességstatisztikai számítások szerint 2050-re a világ teljes népességének 70 százaléka él majd városokban, szemben azzal, hogy a huszadik század fordulóján ez a szám még csak 13 százalék volt. A városi lakosság robbanásszerű növekedése miatt megemelkedett a szén-dioxid-kibocsátás, ami hozzájárult a

klímaváltozáshoz. A nagyvárosok vezetőinek világszerte ugyanazokkal a kihívásokkal kell megküzdeniük. Élhetőbbé kell tenni a városokat, amihez ma már speciálisan kifejlesztett infokommunikációs eszközök állnak rendelkezésre. A döntéshozók felismerték, hogy a zsúfolt utakat a megfelelő szabályozással tehermentesíteni lehet. A forgalom mérésével, a jelzőlámpák forgalomhoz igazított működésével az is elérhető, hogy kevesebb káros anyag kerüljön a levegőbe.

Az intelligens/okos város koncepciója a helyi vállalkozások, a hatóságok, az oktatási intézmények és a lakosság együttműködésén alapszik. Egy térség gazdasági növekedéséhez úgy járulhat hozzá, hogy közben szem előtt tartja a fenntarthatósági szempontokat is, és javítja a lakosság életminőségét. Ennek fontos eleme a lakosság és a város közötti hatékony kommunikáció, a lakosság megfelelő információkkal való ellátása, felkészítése arra, hogyan tehet a környezetéért és a saját boldogságáért. *„Nincs*

okos város okos emberek nélkül, azaz tudniuk kell az okos megoldásokról és tudniuk kell használni azokat.” – mondta *Lados Mihály*, a NYUTO osztályvezetője, a Smart City rendezvénysorozat egyik főszervezője. *„Győrben és Sopronban a buszmegállók bemondják, hol jár, mikor érkezik a következő járat. Ez az okos megoldás arról is adatokat szolgáltat, mikor, hol és mennyien szálltak le a buszról, hányan szálltak fel rá. Az összegyűjtött információk elemzése alapján hatékonyabb, fenntarthatóbb, gazdaságosabb lehet a forgalomszervezés. Ez persze csak egy példa, de jól mutatja az okos városok lényegét”* – fejtette ki a kutató a *Kisalföld* 2016. január 20-i számában olvasható interjúban.

Az okosváros-kutatásokra azért van szükség, mert hozzájárulnak ahhoz, hogy a településeken a kitűzött fejlesztési irányoknak megfelelő döntések születhessenek. A kutatási módszerek közül kiemelten fontosak az okosváros-projektek elemzése, az életminőség-vizsgálatok és a modellezések. Ebben nemcsak a piaci szereplők érdekeltek (számítástechnikai cégek), hanem azok a hálózatok is, ahol a résztvevők megosztják egymással tapasztalataikat, és ezáltal felszínre kerülhetnek a legjobb megoldások is.

Ilyen fórumot teremtett a Smart City-rendezvénysorozat is, amelynek keretében eddig hét eseményre került sor. A tavalyi négy alkalom egyikén *Lados Mihály* mutatta be az intelligensváros-kutatások trendjeit, módszereit, eredményeit. Másik alkalommal *Révi Zsolt*, Győr város főépítésze beszámolt a győri Integrált Településfejlesztési Stratégiának az okos város koncepciójához kapcsolódó célkitűzéseiről, és beszélt a 2017-ben Győrben megrendezésre kerülő **Európai Ifjúsági Olimpiával** kapcsolatos „smart” kezdeményezésekről. A Smart City mint városfejlesztési modell a Felső-Dunántúl nagyvárosaiban című rendezvényen a környező nagyvárosok, Veszprém, Dunaújváros, Sopron döntéshozói is részt vettek. Az intelligens közlekedés (smart transport) témájának külön beszélgetést szenteltek. *Horváth Balázs* a Széchenyi István Egyetem Közlekedési Tanszékének vezetője rávilágított arra, hogy a várostervezésen belül a közlekedéstervezés meglehetősen elhanyagolt. Mint mondta: „Egyik város sem létezhet közlekedés nélkül, ahogy intelligens város sem létezhet intelligens közlekedés nélkül.”

2016 első negyedében három újabb előadásra került sor. Az első találkozó témája a megújuló energiaforrások hasznosítása volt. *Tóth Tamás*, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal főosztályvezetőjének és *Tóth Péter*, a győri Széchenyi István Egyetem Környezetmérnöki Tanszéke egyetemi docensének közös előadása alátámasztotta a korábbi találkozók megállapításait, amely szerint akkor lehet csak a megújuló energiák „intelligens” felhasználásáról beszélni egy adott városban, ha azt rendszerszinten hasznosítják. Erre jó példa, hogy egy adott épület megújuló energiával való ellátása még nem „intelligens” megoldás, de egy városrész mért és összekapcsolt, kétirányú szállításon alapuló elektromosenergia-rendszere már annak nevezhető. Ehhez még arra is szükség van, hogy az energiát csúcsidőben ott használják fel, ahol arra szükség van. Így például napközben az otthonokban termelt energiát a munkahelyen

kellene felhasználni. Egy ilyen rendszer kialakításának alapvető kelléke az energiafelhasználás „intelligens” mérése is.

A februári rendezvényen *Kulcsár Sándor* tanácsadó beszélt az intelligens város koncepciójának gyakorlatba való átültetéséről. Véleménye szerint Magyarországon a megvalósításához a kritikus tömeget a megyei jogú városok jelentik. Felhívta a figyelmet arra, hogy az „okos” városok megvalósulásánál az infokommunikációs és technológiai rendszerek nem célok, hanem eszközök, az ezzel kapcsolatos stratégia része a kommunikáció és az oktatás.

Végül a legutóbbi összeövetel témája a vízközműszolgáltatás szervezése volt. A meghívott előadó, *Csongrádi Zoltán*, a Pannon-Víz Zrt. műszaki igazgatója bemutatta a működési terület vízfogyasztásának, szennyvízhasználatnak fontosabb adatait, trendjeit. Elmondta, hogy a cég jelenleg is használ „intelligens” vízfogyasztás-mérési rendszereket. Az intelligens mérés haszna a szolgáltató számára, hogy a begyűjtött adatok alapján javítani képes szolgáltatását, és a fogyasztó számára létre tud hozni egy úgynevezett fogyasztási

Csongrádi Zoltán

profil. Így a fogyasztók valós képet kaphatnak fogyasztási szokásaikról. A szolgáltató pedig ezen keresztül követni tudja a vízhasználati szokásokban bekövetkező változásokat, és ennek megfelelően fejlesztheti a hálózatát. Többek között a klímaváltozás miatt is szükség lenne azonban a vízhasználat mellett a szennyvíz és a csapadékvíz mennyiségének mérésére is, s ezen adatokra támaszkodva meg lehetne tervezni egy város teljes vezeték-hálózatát.

A rendezvénysorozatot kéthetente tartják meg, ahol a 45–60 perces előadásokat nagyjából egyórás beszélgetés, vita követi a meghívott szakemberekkel, érdeklődőkkel. Az aktuális és korábbi előadásokról a **NYUTO** és a **MUT** honlapján folyamatosan található információk.

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

A kormányzati decentralizáció biztosítékai Magyarországon – OTKA-kutatás

A 2010–2011-ben Magyarországon indult közjogi reformok (alkotmányozás, önkormányzati törvény, választási rendszer stb.) alapjaiban változtatták meg a kormányzati és benne a területi önkormányzati rendszer modelljét. A kutatás a hazai önkormányzati reformok folyamatát elemezte. Azokra a kérdésekre kereste a választ, hogy a rendszerváltás óta eltelt időszakban miért veszítettek folyamatosan pozíciót a helyi önkormányzatok, miért vallottak kudarcot a jelentősebb reformkezdeményezések, s miért lehetett 2010 után szinte ellenállás nélkül bevezetni egy olyan centralizált kormányzási modellt, amelyikben az önkormányzatok óriási veszteséget szenvedtek mind a hatalmi szerkezet, mind a hozzájuk fűződő értékrend szempontjából.

Az empirikus kutatások elsősorban nem a reformdöntések tartalmi, közpolitikai összefüggéseire, hanem a decentralizációt vagy centralizációt megcélzó átfogó, intézményi reformok egyes szereplőinek sajátosságaira koncentráltak, törekedve arra, hogy elméleti hozzájárulást nyújtsanak a reformdöntéseket meghatározó államtudományi, politikatudományi szakirodalomhoz. Empirikus módszerekkel elemezték a két önkormányzati törvény 1990-ben és 2011-ben lezajlott parlamenti vitáját. Interjúk, dokumentumok (jegyzőkönyvek, emlékeztetők) alapján térképezték fel az egyes intézményi szereplők helyét a döntési folyamatokban. Kérdőíves felméréssel igyekeztek az önkormányzati rendszerhez kötődő legbefolyásosabb szakértők és helyi, illetve parlamenti politikusok értékrendjét megismerni. Hipotézisük az volt, hogy a decentralizációnak vélhetően nem voltak elég erős közjogi és politikai, társadalmi biztosítékai, ugyanis a helyi kormányzás pozíciói szinte ellenállás nélkül számolódtak fel.

Forrás

A kutatás arra is választ keresett, hogy a kormányzati rendszer, a döntési mechanizmusok mennyire alkalmazkodik a változásokhoz való alkalmazkodásra, a tanulásra, a politikusok egymással, a szakértőkkel és az állami adminisztrációval való együttműködésre.

Az elemzések igazolták azt a feltételezést, hogy a decentralizált hatalomgyakorlásnak nincsenek hatékony közjogi, strukturális biztosítékai. A képviseleti rendszer modellje, a kormányzati érdekegyeztetési mechanizmusok instabilitása, az önkormányzati szövetségek helyzete nem tette lehetővé a helyi, területi érdekek hatékony képviseletét a törvényhozásban. Az eredmények alátámasztották azt a hipotézist is, hogy a magyar területi kormányzás elmúlt 25 éves korszakában sem volt képes a felszámolni korábbi, a magyar államot szinte folyamatosan jellemző centralizáló kultúra mélyen gyökerező okait. Az önkormányzatisághoz fűződő értékek, az európai minták fokozatosan kikoptak a diskurzusokból. 2015-ben egy újabb OTKA-kutatás indult, amely arra keresi a választ, hogy mutat-e eltérést a politikai elithez képest a helyi társadalmak bizalma és értékrendje.

A kutatás eredményei az MTA támogatásának köszönhetően tanulmánykötetben jelennek meg a Dialóg-Campus Kiadó gondozásában.

Témavezető: *Pálné Kovács Ilona*. Résztvevők: *Bodor Ákos, Finta István, Grünhut Zoltán, Kacziaba Péter, Kovács Laura, Oppe Orsolya, Zongor Gábor*.

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

Falufejlesztési díj Finta Istvánnak

A Falufejlesztési Társaság 2016. március 4-én Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjjal ismerte el *Finta István*, a Dunántúli Tudományos Osztály munkatársának szakmai teljesítményét. Idén nyolcadik alkalommal ítelték oda a díjat. Finta István mint a magyar vidékfejlesztés egyik kiemelkedő alakja sokoldalúságával, elméleti felkészültségével és gyakorlati vidékfejlesztő és szervező tevékenységével, akadémiai kutatásaival és a felsőoktatásban végzett munkájával érdemelte ki az elismerést. Munkássága hozzájárul a hazai és európai vidékfejlesztési politika alakításához. Aktív szerepet vállalt a helyi közösségeket középpontba állító LEADER-program kialakításában és folyamatos reformálásában. Ő a LEADER-akciócsoportok új egyesületének vezetője, és a Mecsek-Völgység-Hegyhát LEADER-akciócsoport elnöke, a Vidékfejlesztési Monitoring Bizottság tagja, és a Vidékfejlesztési Albizottság kezdeményezője és vezetője. Tudományos cikkeivel nemcsak a hazai, de az európai döntéshozók munkáját is segíti.

Akadémiai ifjúsági díj Czirfusz Mártonnak

Czirfusz Márton, a Regionális Kutatások Intézetének tudományos munkatársa Akadémiai Ifjúsági Díjban részesült Gazdaságföldrajz. Jegyzet oktatóknak és hallgatóknak című munkájáért. A díj célja elsősorban a pályamunkájuk és intézeti igazgatójuk minősítése alapján arra érdemes fiatal kutatók minél nagyobb számban való elismerése, tudományos munkájuk ösztönzése. A 2014-ben, a Miskolci Egyetem Kiadó gondozásában megjelent kötet ingyenesen letölthető. A díj átadásáról szóló cikk *Kutatónak lenni jó* címmel olvasható az MTA honlapján.

Global Go To Think Tank Index

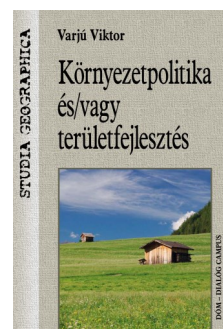
A Világ gazdasági Intézet idén két új listára is felkerült a Pennsylvania Egyetem kutatói által készített Global Go To Think Tank Index (GGTTI) rangsorában. A 2015-ös rangsort tartalmazó, közelmúltban megjelent *kötetben* az intézet nem csupán a megszokott Top International Economics Think Tanks listán őrizte meg jó pozícióját, hanem idén először a regionális Top Think Tanks in Central and Eastern Europe és a nemzetközi Top International Development Think Tanks rangsorában is helyet kapott.

KÖNYVISMERTETÉS

Környezetpolitika és/vagy területfejlesztés

Varjú Viktor: Környezetpolitika és/vagy területfejlesztés. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2015. 160 p.

„Ha majd kivágtuk az utolsó fát, megszennyeztük az utolsó folyót és kifogtuk az utolsó halat is, akkor majd rájövünk, hogy a pénz nem ehető...” Ez az indián mondás, amely a Greenpeace egyik jelmondatává vált, nem csak az ember földrajzi környezethez való viszonyát tükrözi, hanem azt is, hogy a területfejlesztéssel foglalkozó szakembereknek milyen dilemmával kell(ene) szembenézniük. A könyv napjaink legfontosabb környezetvédelmi kihívásait veszi számba és világít rá arra, hogy bár a környezetvédelem fejlődése és a technológiai innovációk ma már számos megoldási lehetőséget kínálnak, azok integrálása a területfejlesztésbe még nem mindig és nem mindenütt tökéletes. A könyvben elemzett, a környezetpolitikai integráció fejlődését és gyakorlati megvalósulását bemutató nemzetközi és hazai példák tanulsággal szolgálhatnak a területfejlesztéssel foglalkozóknak, és azoknak, akik erre a pályára készülnek.

BEMUTATKOZIK A

KTI Agrárgazdaságtan és vidékfejlesztés kutatócsoportja

Az Agrárgazdaságtan és vidékfejlesztés kutatócsoport 2005-ben, a Közgazdaság-tudományi Intézet szervezeti átalakulásával egy időben alakult meg négy fővel. Az elmúlt években fiatal kutatók belépésével a csoport létszáma hétre emelkedett. A kutatócsoport nagy hangsúlyt fektet a kutatási eredmények nemzetközi láthatóságára, a kutatások nemzetközi főáramába való bekapcsolódására. A csoport tagjai rendszeres előadók az agrárközgazdaságtan és a vidékszociológia nemzetközi konferenciáin, és rendszeresen publikálnak olyan vezető nemzetközi szakfolyóiratokban, mint az *Agricultural Economics*, *Journal of Agricultural Economics*, *Land Use Policy*, *European Planning Studies* vagy a *Journal of Common Market Studies*.

A közelmúltban adták közre a hazai gabonatermesztő üzemekkel foglalkozó OTKA-kutatásuk eredményeit. Számításaik szerint a technológiai heterogenitás fontos lehet egy olyan ágazatban is, mint amilyen a viszonylag homogén technológiát alkalmazó szántóföldi növénytermesztés. Magyarországon két különböző földhasznosítási modellt azonosítottak be. Azt találták, hogy az alkalmazott technológia fontos szerepet játszik a működés hatékonyságában. Kizárólag a méret bővítésével nem érhető el az üzemek termelékenység-növelése, csak oly módon, ha technológiaváltásra is sor kerül. A kutatás szakpolitikai ajánlása tehát, hogy a sikeres agrárpolitikának a technológia fejlesztésére is összpontosítania kell.

A kutatócsoport egy másik kutatása az Európai Unió agrár-külkereskedelmének ár- és minőségi versenyképességét vizsgálja a 2000 és 2011 közötti időszakban. Ekkor az agrártermékek egyre nagyobb hányada vált versenyképesé a globális piacon vagy az ár- vagy a minőség szempontjából. Ez annak ellenére történt, hogy az EU részesedése csökkent az agrár- és élelmiszertermékek világpiacán. Megállapítható, hogy a minőségi szempontból versenyképes, ezért drágább termékeknek nagyobb az aránya, mint a relatíve olcsóbbaknak, ami arra utal, hogy a termékdifferenciálódásnak egyre nagyobb szerepe van az ágazaton belül. Az EU-tagállamok egyre inkább törekednek a magasabb hozzáadott értékű, végső fogyasztásra szánt termékek exportjára. Ez a tendencia a régi tagállamok között Hollandia, az új tagországok között pedig Lengyelország esetében a legerősebb.

A csoport más kutatásai kiterjednek a gazdasági válság agrárkereskedelmi hatásainak, a biogazdálkodásra

történő áttérés tényezőinek, az agrárüzleti szektor hálózati teljesítményének vizsgálatára, valamint vidékfejlesztési kérdésekre és a termelői viselkedés elemzésére is.

A kutatócsoport nemzetközi beágyazottságát jól mutatja, hogy számos európai kutatási programban vettek részt. 2015-ben zárult az Agrár-élelmiszer ágazat termék kínálati láncainak nemzetközi összehasonlítása című projekt, amelyben kilenc európai ország szakembereivel dolgoztak együtt. Hasonló sokszínű konzorciumokban kutatásaiba kapcsolódtak be a Tanuló és innovációs hálózatok támogatása a fenntartható mezőgazdaságban című és

Nemes Gusztáv, Bakucs Zoltán, Benedek Zsófia, Fertő Imre (kutatócsoportvezető), Molnár Adrienn, Baráth Lajos, Szabó G. Gábor

Az élelmiszerárak transzparenciája című projektek kapcsán. Tartós francia, német, lengyel és szlovén kétoldalú kapcsolataikat az MTA bilaterális pályázatainak köszönhetik. A csoport 2004 óta évente megrendezi a Transition in Agriculture – Agricultural Economics in Transition című nemzetközi konferenciáját, ahova az elmúlt 12 évben 20 országból érkeztek előadók. A kutatócsoport 2014-ben a Budapesti Corvinus Egyetem Agrárközgazdaságtan tanszékével közösen szervezte az Európai Agrárközgazdasági Társaság 142. szemináriumát Growing success? Agriculture and rural development in an enlarged EU címmel.

Korábbi vendégkutatóik az Egyesült Királyságból, Portugáliából, Lengyelországból és Romániából érkeztek, jelenleg Heinrich Hockmann, a Leibniz Institute of Agricultural Development in Transition Economics professzora folytat öt hónapig közös kutatásokat a csoporttal.

ESEMÉNYEK 2016. JANUÁR – MÁRCIUS

Szemináriumi előadások

Rendszeres budapesti programok

Helyszín: Budapest, XI. ker., Budaörsi u. 45.

KTI szemináriumsorozat

Economics with policy seminar series

VGI Beszélgetések a világgazdaságról

Rendszeres vidéki programok

DTO szakmai diskurzus, Pécs

Smart City rendezvénysorozat, Győr

*Közgazdaság-tudományi Intézet**KTI szemináriumok*Szeretnék-e a betétesek, hogy a többiek tudják, hogy nem veszik ki a pénzüket? Elmélet és kísérlet. — *Kiss Hubert János*Vállalatok közötti kapcsolatok és üzleti teljesítmény
*Szeidl Ádám /CEU/*Nyugdíjba vonulási szabályok Magyarországon:
nyertesek és vesztesek — *Simonovits András*A magyar bankrendszer strukturális átalakulása — *Király Júlia*Gazdasági felzárkózás és szerkezeti változások az Európai
Unió új tagországaiban — *Oblath Gábor*A kollektív döntéshozatal fenomenologikus elmélete
*Vicssek Tamás*Közgazdasági szakértők: mikor és kit rendeljen ki a bíróság?
*Antal-Pomázi Krisztina**Regionális Kutatások Intézete, DTO**Szakmai Diskurzus*Magyar földrajzi narratívák a rendszerváltás óta: változó
Közép-Európa elképzelések — *Balogh Péter*A NATÉR projekt bemutatása — *Suvák Andrea,*
*Márkusné Zsibók Zsuzsanna*A lakosság klímaváltozással kapcsolatos attitűdjének
empirikus vizsgálata — *Baranyai Nóra, Varjú Viktor**Regionális Kutatások Intézete, NYUTO**Smart City rendezvénysorozat*Víziközmű szolgáltatás - okos települések
Csongrádi Zoltán, műszaki igazgató, PANNON-VÍZ Regionális
*Önkormányzati Víziközmű-szolgáltató Zrt.*Okos Települések a gyakorlatban. Hogyan induljunk el? Az
állam szerepe a megvalósulásban. — *Kulcsár Sándor,*
vezérigazgatói tanácsadó, smart city vezető - Lechner
*Nonprofit Kft.*Megújuló energiahasznosítás Magyarországon különös
tekintettel a Smart City programokra — *Tóth Tamás, Magyar*
Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, Dr. Tóth Péter,
*Széchenyi István Egyetem**Világgazdasági Intézet**Csütörtöki beszélgetések a világgazdaságról*A kormány változó FDI-vonzási politikája és a stratégiai
partneri szerződések — *Szanyi Miklós*Az állam szerepe a szlovén gazdaságban — *Somai Miklós*
*Vendégváró*A párizsi klímaegyezség és az átalakuló politikai-gazdasági
világrendMeghívott előadó: *dr. Faragó Tibor, Szent István Egyetem*Felkért hozzászóló: *Simai Mihály, akadémikus*16+1 valóban több-e mint 17? — A Kína-KKE együttműködés:
stratégia vagy taktika?Meghívott előadó: *Kusai Sándor, diplomata, volt pekingi*
*nagykövet,*Felkért hozzászóló: *Szunomár Ágnes, kutatócsoport-vezető**Economics with policy—nemzetközi szeminárium sorozat*International capital flows, external assets, and output
volatility — *Michael Krause, University of Cologne*Workshop on the economy of Russia and Siberia
Valeriy Kuleshov, director of Institute of Economics and
Industrial Engineering of SB of RAS; Viacheslav Seliverstov, vice
-director of Institute of Economics and Industrial Engineering
of SB of RAS; Vadim Gilmundinov, head of Intersectoral
Research of National Economy of Institute of Economics and
*Industrial Engineering of SB of RAS*Investment pause in the Russian economy and how to
overcome it — *Oleg Buklemishev, Head of the Centre for*
Economic Policy Studies at the Faculty of Economics, MGU and
Vice-Dean of the Faculty

Rendezvényeink

március 18. Budapest, Egy korszak vége Euráziában? — könyvbemutatóval egybekötött panelbeszélgetés

március 9. Budapest, Tapasztalatcsere a szociális célú földhasználatról

március 3. Budapest, A nyersanyag-gazdagság veszélyei és esélyei egy terepkutatás tükrében: Botswana és Namíbia
Kiss Judit és Biedermann Zsuzsanna kutatási beszámolója

március 7. Budapest, Változó Európa; integráció és válság — Rácz Margit emlékkonferencia

február 4. Budapest, Mapping out vulnerable sectors in the Eastern Partnership countries — kutatási workshop

február 29. Budapest, Társadalmi egyenlőtlenségek városi terekben — társadalmi-térbeli egyenlőtlenségeket kutató
horizontális műhely panel konferenciája

VÁLOGATÁS

Friss publikációk

Könyv

Altomonte, C. – Békés G. (eds.): *Measuring competitiveness in Europe: resource allocation, granularity and trade*. Bruegel Blueprint Series, 24. Brussels, Bruegel, 2016. 133 p.

Könyvfejezetek

Altomonte, C. – Békés G.: *Measuring competitiveness in a granular and global world*. In: Altomonte C. – Békés G. (eds.): *Measuring competitiveness in Europe: resource allocation, granularity and trade*. Bruegel Blueprint Series, 24. Brussels, Bruegel, 2016. p. 3–13.

Altomonte, C. – Békés G.: *Micro-founded measurement of regional competitiveness in Europe*. In: Altomonte C. – Békés G. (eds.): *Measuring competitiveness in Europe: resource allocation, granularity and trade*. Bruegel Blueprint Series, 24. Brussels, Bruegel, 2016. p. 26–50.

Laki M.: *Magyar nagyvállalkozók a Nemzeti Együttműködés Rendszerében, avagy a polgárosodás esélyei*. In: Morcsányi Géza – Tóth István György (szerk.): *A magyar polgár*. Budapest, Társi, 2016. p. 111–124.

Mezei C.: *Limited involvement: the role of local and regional actors in the Hungarian Structural Fund management*. In: Schmitt, P. – Well, L. V. (eds.): *Territorial Governance across Europe: Pathways, Practices and Prospects*. Routledge Research in Planning and Urban Design, London – New York, Routledge, 2016. p. 157–170.

Oblath G.: *Romló intézményi környezet és növekvő újrabefektetés? Egy rejtély megfejtése*. In: Morcsányi Géza – Tóth István György (szerk.): *A magyar polgár*. Budapest, Társi, 2016. p. 139–149.

Pálné Kovács I. – Grünhut, Z.: *The "European Capital of Culture – Pécs." Territorial governance challenges within a centralised context*. In: Schmitt, P. – Well, L. V. (eds.): *Territorial Governance across Europe: Pathways, Practices and Prospects*. Routledge Research in Planning and Urban Design, London – New York, Routledge, 2016. p. 81–94.

Stead, D. – Pálné Kovács I.: *Shifts in governance and government across Europe*. In: Schmitt, P. – Well, L. V. (eds.): *Territorial Governance across Europe: Pathways, Practices and Prospects*. Routledge Research in Planning and Urban Design, London – New York, Routledge, 2016. p. 21–35.

Well, L. V. – Davoudi, S. – Janin Rivolin, U. – Pálné Kovács I. – Schmitt, P.: *Towards future territorial governance*. In: Schmitt, P. – Well, L. V. (eds.): *Territorial Governance across Europe: Pathways, Practices and Prospects*. Routledge Research in Planning and Urban Design, London – New York, Routledge, 2016. p. 254–267.

Folyóiratcikkek

Békés G. – Muraközy B.: *Measuring productivity premia with many modes of internationalization*. *Economics Letters*, Vol. 139. 2016. p. 61–64.

Biró P. – Iñarra, E., Molis E.: *A new solution concept for the roommate problem: Q-stable matchings*. *Mathematical Social Sciences*, Vol. 79. 2016. p. 74–82.

Cukrowska-Torzewska, E. – Lovász A.: *Are children driving the gender wage gap? Comparative evidence from Poland and Hungary*. *Economics of Transition*, Vol. 24. No. 2. 2016. p. 259–297.

Csóka P. – Pintér M.: *On the impossibility of fair risk allocation*. *B. E. Journal of Theoretical Economics*, Vol. 16. No. 1. 2016. p. 143–158.

Erdősi F.: *A Dubaj-szindróma: A Perzsa-öböl régiója, mint a globális légi közlekedés új súlypontterülete és fordítókörongja*. *Külügyi Szemle*, 14. évf. 2. sz. 2015. p. 78–95.

Erdősi F.: *A megkésett nagyszabású vasúthálózat-bővítési politika okai Kelet-Közép-Európa két államában*. *Közép-Európai Közlemények*, 8. évf. 2. (29.) sz. 2015. p. 5–27.

Hajdú Z.: *Birodalmak, szövetségi rendszerek, avagy integrációk épültek Köztes-Európában 1914–2004 között?* *Közép-Európai Közlemények*, 8. évf. 3. (30.) sz. 2015. p. 30–39.

Hardi T.: *Various mental images about the geographical extension of Central, Southeast and Eastern Europe*. *Bulletin of Geography Socio-Economic Series*, Vol. 31. 2016. p. 129–143.

Horn D.: *The effectiveness of apprenticeship training: a within-track comparison of workplace-based and school-based vocational training in Hungary*. *Social Science Research*, Vol. 55. 2016. p. 139–154.

Horváth Á. – Révész G. – Sági Z.: *Irodapiaci ciklusok jellemzése a hozam, a bérleti forgalom, az üresedés, a bérleti díjak és az új átadás alapján*. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 2. sz. 2016. p. 113–136.

Jámbor A. – Kovács S. – Somai M.: *Tíz év az Európai Unióban – az új tagországok agrárteljesítményei*. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 3. sz. 2016. p. 260–284.

Juhász S. – Lengyel B.: *Kik formálják a klasztereket? Egy helyi tudáshálózat elemzése: Who form the clusters? Analysis of a local knowledge network*. *Területi Statisztika*, 56. évf. 1. sz. 2016. p. 46–65.

Kertesi G. – Kézdi G.: *On the test score gap between Roma and non-Roma students in Hungary and its potential causes*. *Economics of Transition*, Vol. 24. No. 1. 2016. p. 135–162.

Lengyel B. – Varga A. – Jakobi Á. – Kertész J. – Ságvári B.: *Az iWiW földrajza*. *Területi Statisztika*, 56. évf. 1. sz. 2016. p. 30–45.

Nagy G. – Dudás G. – Bodnár G.: *„Megfogyva bár... Egy tanyafelmérés tanulságai Békés megyében*. *Tér és Társadalom*, 30. évf. 1. sz. 2016. p. 93–111.

Rugraff, E. – Sass M.: *Voting for staying. Why didn't the foreign-owned automotive component suppliers relocate their activity from Hungary to lower-wage countries as a response to the economic crisis?* *Post-Communist Economies*, Vol. 28. No. 1. 2016. p. 16–33.

Soós K. A.: *Földrajzi és ágazati koncentráció a cseh, a magyar és a szlovák exportban*. *Külgazdaság*, 60. évf. 1–2. sz. 2016. p. 86–117.

Uzzoli A. – Tagai G. – Király G. – Czirfusz M. – Koós B.: *A klímaváltozás és a demográfiai folyamatok kapcsolata Magyarországon – járási szintű előrejelzések 2051-ig*. *Közép-Európai Közlemények*, 9. évf. 1. (32.) sz. 2016. p. 39–48.

Váradai M. M.: *Értékteremtő közfoglalkoztatás periferikus vidéki terekben*. *Esély*, 1. sz. 2016. p. 30–56.

Varga G. – Vincze J.: *Megtakarítási típusok: egy adaptív-evolúciós megközelítés*. *Közgazdasági Szemle* 63. évf. 2. sz. 2016. p. 162–187.

Varga J.: *Hova lettek az orvosok?: Az orvosok külföldre vándorlása és pályaelhagyása Magyarországon, 2003–2011*. *Közgazdasági Szemle*, 63. évf. 1. sz. 2016. p. 1–26.

PROGRAMAJÁNLÓ

Konferenciaszereplések a közeljövőben

Időpont	Helyszín	Előadó	Előadás címe	Konferencia
V.9.	Lucca, Olaszország	Békés Gábor	Globalization, cultural heterogeneity and team performance - evidence from a global sport	Research Seminars — School for Advanced Studies, Lucca
V.18—20.	Zágráb, Horvátország	Uszkai Andrea	Mental borders and spatial integration in the Austrian-Slovakian-Hungarian border region	24th NISPAcee Annual Conference
V.18—20.	Zágráb, Horvátország	Lados Mihály, Monostori Ádám	Tax assignment and fiscal autonomy in Hungary	24th NISPAcee Annual Conference
V.19—20.	Brno, Csehország	Sass Magdolna	FDI in financial services	Economics and Management, ICEM Conference
V.20—21.	Nizza, Franciaország	Grünhut Zoltán	An analytical approach on Europeanization	The 6th Euroacademia International Conference: Europe Inside-Out
V.24—27.	Almeria, Spanyolország	Szabó Gábor	Obstacles to co-operation: some empirical experiences from Hungarian agriculture	International Cooperative Alliance 2016 International Research Conference
V.25—28.	Colmar, Franciaország	Fertő Imre	Is France able to price discriminate across their EU extra wine export destinations?	European Association of Wine Economist Society éves konferenciája
VI.3—4.	Shanghaj, Kína	Szonomár Ágnes	Connecting China with Central and Eastern Europe	One Belt One Road: Belted Road to the Better Future — China-Europe Youth Dialogue" Tongji University
VI.9—10.	Lugano, Svájc	Reizer Balázs	Do firms pay bonuses to protect jobs?	Annual Meeting – Swiss Society of Economics and Statistics
VI.10—11.	Makaó Kína	Szonomár Ágnes	Economic relations between China and Central and Eastern Europe -Trade and investment issues	Workshop on Contemporary Relations between China and Central and Eastern European Countries, University of Macau
VI.22—24.	Castellón de la Plana, Spanyolország	Simonovits András	Saving and taxation in a voluntary pension system: Toward an agent-based model	WEHIA2016 - XXI Annual Workshop on the Economic Science with Heterogeneous Interacting Agents
VI.26—28.	Bordeaux, Franciaország	Kónya István	Labor flows in Hungary and Europe	Computing in Economics and Finance
VI.28—VII.01.	Lund, Svédország	Kóczy Á. László	The recursive core under risk-based behavioural expectations	The 13th Meeting of the Society for Social Choice and Welfare
VI.28—VII.01.	Barcelona, Spanyolország	Csáfordi Zolt	The effect of labor flows, ownership and skill-relatedness on firm productivity	IISES 24th International Academic Conference
VIII.10—14.	Toronto Kanada	Nemes Gusztáv	Action and Research - a dialectic and dynamic relation in a transdisciplinary project	XIV. World Congress of Rural Sociology

Aktuális rendezvényeink

Economics with policy

június 13. — Laura Márquez Ramos, Departament d'Economia - Universitat Jaume I: On the relationship between trade agreements and institutional and political factors

DTO szeminárium

május 2. — Suvák Andrea: Természet a területi tervezésben, Felkért hozzászóló: Faragó László

KTI szemináriumok

április 28. — Pellényi Gábor: Szektorális reálárfolyamok és export: a magyar eset

VGI Vendégváró sorozat

május 30. — Fazekas Károly: A modern gazdasági növekedés morális alapjai; Felkért hozzászóló: Simai Mihály

VGI csütörtöki műhelybeszélgetések

május 5. — Szunomár Ágnes: „V4 Goes Global” - Lehetőségek és akadályok a Visegrádi Négyek és a feltörekvő országok kapcsolatában

Egyéb rendezvények

május 4. — Budapest, A korszakváltás tudománya konferencia Bognár József emlékére

május 23. — Budapest, Simai Mihály: A következő 25 esztendő a világban

Székhely: 7621 Pécs Papnövelde u. 22.

E-mail: titkarsag@krtk.mta.hu

Közgazdaság-tudományi Intézet, 1112 Budapest Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1) 309-2652, Fax: (+36-1) 309-2650, E-mail: kti.titkarsag@krtk.mta.hu

Világ gazdasági Intézet, 1112 Budapest, Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1-) 309-2643, Fax: (+36-1-) 309-2624, E-mail: vgi.titkarsag@krtk.mta.hu

Regionális Kutatások Intézete, 7621 Pécs, Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf. 199., Telefon: (+36-72) 523 800, Fax: (+36-72) 523 803, E-mail: rkk@rkk.hu

Alföldi Tudományos Osztály, 6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 261., Telefon: (+36-76) 502 840, Fax: (+36-76) 502 849

5600 Békéscsaba, Szabó D. u. 40-42., Telefon: (+36-66) 328 577, Fax: (+36-66) 441 801

6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 261., Tel.: (+36-76) 502 840, Fax: (+36-76) 502 849

**MTA Közgazdaság- és
Regionális Tudományi
Kutatóközpont**

Dunántúli Tudományos Osztály, 7621 Pécs, Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf. 199., Telefon: (+36-72) 523 823, Fax: (+36-72) 523 822

Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály, 1112 Budapest, Budaörsi út 45. MTA kutatóház III. emelet., Telefon: (+36-1) 309 2684, Fax: (+36-1) 309 2688

Nyugat-magyarországi Tudományos Osztály, 9022 Győr, Liszt Ferenc u. 10., Postacím: 9002 Győr, Pf. 420. Telefon: (+36-96) 516 570, Fax: (+36-96) 516 579

Szerkesztő: Balabán Zsuzsa

Feliratkozás/leiratkozás, visszajelzés:
balaban.zsuzsa@krtk.mta.hu

Olvasószerkesztő: Patkós Anna